

RIIHIMÄKI
Kotikaupunki

**RIIHIMÄEN KAUPUNKI
VAMMAISPALVELUJEN PERHEHOIDON
TOIMINTAOHJE ALKAEN 1.3.2020**

Riihimäen kaupunki

Sosiaali- ja terveystoimiala
Eteläinen Asemakatu 4 A 2 kerros
11130 Riihimäki

Sisällys

1 PERHEHOIDOSTA YLEENSÄ	4
1.2. Perhehoidon tarkoitus.....	4
1.3. Perhehoitaja	4
1.4. Ennakovalmennus.....	4
1.5. Perhehoidon muodot	4
1.6. Perhehoidossa olevien määrä	5
1.7. Perhehoidon vastaava työntekijä/omatyöntekijä	5
2 PERHEHOIDON SÄÄDÖKSET	5
3 TOIMEKSIANTOSOPIMUS, ILMOITTAMISVELVOLLISUUS JA VALVONTA	6
3.1. Yleistä	6
3.2. Ilmoittamisvelvollisuus	6
3.3. Valvonta.....	6
3.4. Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen	7
3.5. Perhehoidon päättyminen	7
4 KUSTANNUSTEN KORVAUS JA PERHEHOITAJAN ASEMA	7
4.1. Pitkäaikaisen perhehoitajan palkkioiden määräytyminen	7
4.2. Pitkäaikaisen perhehoitajan kulukorvauksen määräytyminen	8
4.3. Perhehoitajan matkakustannukset	8
4.4. Käynnistämiskorvaus.....	8
4.5. Tilapäisestä perhehoidosta maksettava hoitopalkkio ja kulukorvaus.....	8
4.6. Pitkäaikaisen perhehoidon keskeytyksen ja päättymisen ajalta maksettavat hoitopalkkio ja kulukorvaus..	9
4.7. Perhehoitajan sairastuminen	10
4.8. Perhehoitajan loma	10
4.9. Hoitopäiväilmoitus	10
4.10. Palkanmaksun aikataulu	10
4.11. Vakuutukset.....	11
4.12. Koulutus ja tuki.....	11
4.13. Perhehoitajan eläketurva	11
4.14. Hyvinvointi- ja terveystarkastukset.....	11
5 PERHEHOIDETTAVAN ASEMA.....	11
5.1. Palvelusuunnitelma	11

5.2. Matkat ja retket.....	11
5.3. Yhteydenpito omaisiin/läheisiin.....	11
5.4. Varojen käyttö.....	12
5.5. Työ-/päivätoiminta sekä opiskelu.....	12
5.6. Sairaus.....	12
5.7. Osallisuus ja itsemääräämisoikeus.....	12
5.8. Kriisi- ja väkivaltatilanteet.....	12
5.9. Kuolema.....	12
5.10. Asiakasmaksut.....	12
6 ASIAKIRJAHALLINTO JA TIETOJEN ANTO.....	13
7 YHTEYSTIEDOT.....	13
LIITE.....	14

Kannen kuva: Teemu Virtanen (2019)

1 PERHEHOIDOSTA YLEENSÄ

Riihimäen kaupungin vammaispalvelujen perhehoidon toimintaohje on hallinnollinen ohje siitä, miten kunnassa toteutetaan eri-ikäisten vammaisten henkilöiden toimeksiantosopimussuhteista perhehoitoa.

1.2. Perhehoidon tarkoitus

Perhehoito on vammaisen henkilön hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona.

Tarkoituksena on tarjota asiakkaalle hänen tarpeidensa mukainen kodinomainen hoito.

1.3. Perhehoitaja

Perhehoitajaa koskevat säännökset sisältyvät perhehoitolakiin (263/2015). Toimeksiantosopimuksen perusteella perhehoitoa antavaa henkilöä kutsutaan perhehoitajaksi. Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa. Ennen laissa tarkoitettua toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Ennakkovalmennuksesta vastaa vammaispalvelut.

Vammaispalvelut arvioi perhehoitajan ja perhekodin sopivuuden kokonaisvaltaisesti ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä.

Alaikäisten perhehoitoon tulevien kohdalla vammaispalvelujen on pyydettävä ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajilta nähtäväksi rikosrekisterilain mukainen rikosrekisteriote (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002).

1.4. Ennakkovalmennus

Pitkäaikaiseksi perhehoitajaksi aikovan tulee suorittaa KeVa -perhehoidon valmennus ennen aloitusta. Lyhytaikaisessa perhehoidossa KeVa -perhehoidon ennakoalvalmennus tulee suorittaa ensimmäisen mahdollisen valmennuksen tullessa, viimeistään vuoden sisällä perhehoidon aloittamisesta. Riihimäen kaupunki järjestää kehitysvammaisten perhehoitajaksi aikovalle ennakoalvalmennuksen joko omana palvelutuotantona, ostopalveluna tai muulla tavoin yhteistyössä seudun kuntien kanssa. Perhehoidon KeVa-valmennus voidaan suorittaa poikkeustilanteissa yksilövalmennuksena.

1.5. Perhehoidon muodot

Pitkäaikainen perhehoito on ympärivuorokauden kestävä hoito toimeksiantosopimuksen mukaisesti. Se voi olla vaihtoehto asiakkaille, jotka eivät voi asua omassa kodissaan. Aikuisten pitkäaikainen perhehoito voi olla joko itsenäiseen elämään kuntouttava välivaihe tai pysyvää asumista perhehoitokodissa.

Tilapäinen perhehoito on perhehoitajan tai perhehoidettavan kotona ympärivuorokauden kestävä hoito sovitun jakson ajan.

Osapäiväinen perhehoito on perhehoitajan tai perhehoidettavan kotona päiväsaikaan tapahtuvaa hoitoa, enintään 10 tuntia/kerta.

Perhehoidettavan kotona tapahtuva perhehoito on pääsääntöisesti tilapäistä tai osapäiväistä.

Perhehoidon tarve määritellään perhehoidossa olevan henkilön palvelusuunnitelmassa.

1.6. Perhehoidossa olevien määrä

Perhekodissa saadaan samanaikaisesti hoitaa enintään neljää henkilöä hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina. Perhekodissa saadaan kuitenkin hoitaa samanaikaisesti enintään kuutta henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- tai kasvatustehtävistä. (Perhehoitolaki 263/2017, 7 §)

Jos kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille, voi perhekodissa olla samanaikaisesti hoidettavana enemmän kuin neljä henkilöä. Lisäksi erityisestä syystä voidaan säädetyistä samanaikaisesti hoidettavien henkilöiden enimmäismäärästä poiketa. Erityisenä syynä pidetään lähinnä tilannetta, jossa perhehoidossa samanaikaisesti hoidetaan vain täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden keskinäinen kanssakäyminen ja perhehoitosijoituksen laatu yhdessä toimintakyvyn ja hoidon tarpeen kanssa tekevät mahdolliseksi poikkeamisen enimmäismäärästä. Hoidettavien määrä on kuitenkin suhteutettava perhehoitajien lukumäärään, hoidettavien tarvitsemaan hoitoon ja kasvatukseen sekä toiminnan luonteeseen. (Perhehoitolaki 263/2017, 9 §)

Riihimäen kaupungin linjauksen mukaan perhekodissa voidaan hoitaa 5-7 perhehoidettavaa, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta ja muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi perhekodissa asuvaa henkilöä ja toisella heistä on tehtävään soveltuva koulutus.

1.7. Perhehoidon vastaava työntekijä/omatyöntekijä

Vammaispalvelujen perhehoidosta vastaava sosiaaliohjaaja/sosiaalityöntekijä vastaa perhehoidon ennakkovalmennuksen järjestämisestä ja osallistuu perhekodin valvontakäynneille. Asiakkaan omatyöntekijällä tarkoitetaan vammaispalvelujen sosiaaliohjaajaa/sosiaalityöntekijää, joka vastaa asiakkaan palveluohjauksesta ja palvelusuunnitelman laadinnasta. Asiakkaan omatyöntekijän yhteystiedot kirjataan toimeksiantosopimukseen.

2 PERHEHOIDON SÄÄDÖKSET

- Perhehoitolaki (263/2015)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977)
- Asetus kehitysvammaisten erityishuollosta (988/1977)
- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987)
- Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (759/1987)
- Hallintolaki (434/2003)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)
- Julkisten alojen eläkelain voimaanpanolaki (82/2016)
- Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015)
- Tietosuojalaki (1050/2018)

3 TOIMEKSIAANTOSOPIMUS, ILMOITTAMISVELVOLLISUUS JA VALVONTA

3.1. Yleistä

Toimeksiantosopimus tehdään jokaisen perhehoitoon sijoitetun kohdalla erikseen. Toimeksiantosopimus voidaan tehdä jokaisesta hoitojaksosta erikseen, määräaikaiseksi tai toistaiseksi voimassaolevaksi. Sopimuksen voimassaoloaika määritellään yhdessä perhehoidettavan, tämän läheisten ja perhehoitajan kanssa. Toimeksiantosopimuksen valmistelee asiakkaan omatyöntekijä ja sen allekirjoittaa vammaispalvelujen sosiaalityöntekijä (Sosiaali- ja terveystoimen delegointipäätös – Asiakkaiden oikeuksia ja asemaa koskevan toimivallan delegointi, voimassa 1.9.2019 alkaen, SOTELA/1231/2019 71 §).

Perhehoitajan ja kuntayhtymän välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:

- perhehoitajalle maksettavan palkkion määrä ja suorittaminen
- perhehoidosta ja hoidon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten korvaaminen
- perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisten käyttövarojen maksaminen
- perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaaminen
- hoidon arvioitu kesto
- perhehoitajan oikeus vapaaseen ja vapaan toteuttaminen sekä palkkion maksaminen ja kustannusten korvaaminen vapaa-ajalta
- perhehoitajalle annettava valmennus, työnohjaus ja koulutus sekä näiden toteuttaminen
- toimeksiantosopimuksen irtisanominen
- yhteistyö kunnan ja perhehoitajan kesken.

3.2. Ilmoittamisvelvollisuus

Perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan perhehoidossa tapahtuneista muutoksista asiakkaan omatyöntekijälle. Perhekotiin liittyvistä asioista tulee ilmoittaa sen kunnan vammaispalveluun, jossa perhekoti sijaitsee (hoidettavien määrät ja mistä kunnasta hoidettavat ovat, remontit, asumisen muutokset, perheen sisäiset muutokset, valvontakäynnit). Perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan perhehoidettavaan liittyvistä muutoksista asiakkaan omatyöntekijälle.

3.3. Valvonta

Perhehoitolain 22 §:n mukaan hoidettavan sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu perhehoitolain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen kunnan toimesta, johon henkilö on sijoitettu. Sekä sijoittajakunnan että sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen määräämä viranhaltija voi tarkastaa perhehoitopaikan toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin perhehoitopaikan tiloihin. Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatustodetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, toimielimen on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan aikaan korjaus asiassa. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, toimielimen on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.

Toimeksiantosuhteinen perhehoito rinnastetaan julkisen sektorin itsensä tuottamiin palveluihin, joten perhehoitoon ei sovelleta Lakia yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011).

3.4. Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Riihimäen kaupunki voi irtisanoa sopimuksen päättymään kahden kuukauden kuluttua irtisanomisesta. Jos perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, kaupungin tulee antaa mahdollisuus korjaaviin toimenpiteisiin. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi. Irtisanominen tehdään kirjallisesti.

3.5. Perhehoidon päättyminen

Perhehoitajan siirtyessä eläkkeelle toivotaan hänen ilmoittavan mahdollisimman ajoissa eläkkeelle jäämisestään. Eläkkeelle siirtymisestä tulee ilmoittaa viimeistään kaksi kuukautta ennen perhehoidon loppumista asiakkaan omatyöntekijälle. Eläkkeelle siirtymisessä noudatetaan voimassaolevia eläkelakeja.

Perhehoitajan muutoin lopettaessa toimintansa, perhehoitajan tulee irtisanoa sopimus noudattaen vähintään neljän kuukauden irtisanomisaikaa.

Perhehoidon päättymisestä sovitaan aina yksilöllisesti.

Perhehoidossa olevan asukkaan kuollessa toimeksiantosopimus purkautuu ilman irtisanomista. Kaupunki maksaa asukkaan vakituiselle hoitajalle hoitopalkkion kuolemaa seuraavan seitsemän vuorokauden ajalta sekä korvaa aiheutuvat kustannukset maksamalla kulukorvauksen kuolemaa seuraavan seitsemän vuorokauden ajalta.

4 KUSTANNUSTEN KORVAUS JA PERHEHOITAJAN ASEMA

4.1. Pitkäaikaisen perhehoitajan palkkioiden määräytyminen

Perhehoitajan hoitopalkkio perustuu hoidettavan hoidon vaativuuteen ja sitovuuteen. Hoidettavan toimintakykyä ja hoidon vaativuutta arvioidaan yksilöllisesti hoidettavan päivittäisen ohjauksen, valvonnan ja avun tarpeen mukaan. Arvioinnista vastaa vammaispalvelujen omatyöntekijä. Lisäksi huomioidaan, edellyttääkö perhehoito hoitajalta erityisiä valmiuksia, kokemusta, asiantuntemusta tai koulutusta.

Pitkäaikaisen perhehoidon palkkio on määritelty kahteen maksuluokkaan. Maksuluokkien kuvaukset ovat suuntaa antavia, eikä kaikkien kriteerien tarvitse täytyä maksuluokkaa arvioitaessa. Pitkäaikaisen perhehoitajien hoitopalkkiot ja kulukorvaus tarkistetaan kalenterivuositain työeläke- ja elinkustannusindeksin mukaan. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain hoitopalkkioihin liittyvän indeksin. Maksuluokka voidaan tarkistaa, mikäli perhehoidettavan tilanne muuttuu olennaisesti.

Maksuluokka 1: Asiakas on ohjausta, valvontaa ja tukea tarvitseva. Asiakas selviytyy päivittäisissä toiminnoissa muistutuksella tai sanallisella ohjauksella. Asiakkaalla voi olla lieviä käytöksen ongelmia. Asiakkaalla voi olla käytössä vaihtoehtoinen kommunikointimenetelmä (kuvat, tukiviittomat).

Maksuluokka 2: Hoito vaatii erityisosaamista tai intensiivistä, päivittäistä hoitoa ja huolenpitoa. Asiakkaalla on säännöllisesti käytöksen ongelmia. Asiakkaalla voi olla lisäksi vaikea muistisairaus tai vaikea liikunta- ja/tai monivammaisuus. Asiakkaalla on yökastelua ja/tai vaipat. Asiakas tarvitsee yöaikaista hoitoa tai seurantaa.

Kokemuksia:

Perhehoidon palkkioon maksetaan kokemuslisä, jos sen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Kokemuslisä maksetaan, kun perhehoitaja on toiminut vähintään neljä vuotta perhehoitajana tai kaksi vuotta perhehoitajana ja lisäksi tehnyt kaksi vuotta hoitotyötä. Kokemuslisää haettaessa perhehoitajan on esitettävä todistukset työkokemuksesta.

4.2. Pitkäaikaisen perhehoitajan kulukorvauksen määräytyminen

Kuukausittain maksettavalla kulukorvauksella katetaan perhehoidossa olevan hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia, kuten ravinto, asumiskulut, tavanomaiset terveydenhuollon kulut sekä muut jatkuvat tavanomaiset menot (esim. perhehoitajan puhelinkulut ja muut yhteydenpitokulut sekä arjen matkakulut). Liite 1

Pitkäaikaisten perhehoitajien kulukorvaus tarkistetaan kalenterivuosittain elinkustannusindeksin mukaan.

Asuminen:

Asumisesta maksettava korvaus kattaa vuokran osuuden perhehoidettavan asumisesta.

Muut menot:

Korvaus muihin menoihin sisältää mm. sähkön, veden, vaatteiden ja liinavaatteiden pesun ja jälkikäsitteilyn, siivoustarvikkeet ja pesuaineet, WC- ja talouspaperit, perhehoitajan puhelinkuluja ja muut yhteydenpitokulut sekä arjen matkakulut.

4.3. Perhehoitajan matkakustannukset

Perhehoidettavan kuljetuksista aiheutuneet matkakustannukset sovitaan aina toimeksiantosopimuksessa. Osa perhehoidettavan matkoista sisältyy kulukorvaukseen (esim. tavanomaiset ostosmatkat, apteekissa, kampaajalla tai harrastuksissa käynnit). Perhehoitajalle ei korvata sairastuvuuskassan mukaisia matkoja (Kela). Perhehoitajan on laskutettava matkakustannukset viimeistään kahden kuukauden kuluttua matkan tekemisestä erillisellä lomakkeella.

4.4. Käynnistämiskorvaus

Hoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista voidaan perhehoitajalle suorittaa korvaus. Korvaus arvioidaan tapauskohtaisesti ja sen enimmäismäärä vahvistetaan vuosittain sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa (ks. liite). Käynnistämiskorvaus suoritetaan maksusitoumuksella tai kuitteja vastaan perhehoitajalle. Korvattavia kohteita voivat olla muun muassa asuntoon kohdistuvat pienet korjaus- ja muutostyöt, kalustaminen sekä mahdolliset vuodevaatteet yms. Käynnistämiskorvaus maksetaan pitkäaikaiselle perhehoitajalle.

Kunta pitää oikeuden periä käynnistämiskorvaukset takaisin perhehoitajalta, jos perhehoidon keskeytys johtuu perhehoitajasta. Käynnistämiskorvaukset voidaan periä takautuvasti enintään neljän vuoden ajalta.

4.5. Tilapäisestä perhehoidosta maksettava hoitopalkkio ja kulukorvaus

Tilapäisestä perhehoidosta maksetaan perhehoitajalle palkkio perhehoidettavan läsnäolopäivien mukaan. Perhehoitajalle maksetaan kulukorvaus silloin, kun peruutus tapahtuu kaksi päivää ennen perhehoitoon menoa. Tilapäisestä perhehoidosta maksettavia palkkiota ei ole säädöksillä sidottu sosiaali- ja terveysministeriön indeksikorotuksiin. Tilapäiselle perhehoitajalle maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset ovat liitteessä 1.

Tilapäisessä perhehoidossa asiakas tarvitsee hoitoa ja huolenpitoa vuorokauden eri aikoina. Hoitopalkkioluokan tasot voivat muuttua asiakkaan tilanteen mukaan. Hoitopalkkioluokan taso tarkistetaan tarvittaessa asiakkaan palvelutarpeen arvion ja palvelusuunnitelman laatimisen yhteydessä. Mikäli palkkioluokka muuttuu, muutos tehdään palvelutarpeen arviota seuraavan kuun alusta lukien.

Hoitopalkkiot:

Hoitopalkkio voidaan maksaa tilapäisessä perhehoidossa joko perhehoitajan luona tapahtuvasta perhehoidosta tai perhehoidettavan omassa kodissa tapahtuvasta hoidosta. Hoitopalkkiot on jaettu kolmeen tasoon asiakkaan toimintakyvyn ja tuen tarpeiden mukaisesti. Alla on selvitetty tarkemmin hoitopalkkion tasot:

Hoitopalkkio, taso 1: Asiakas on ohjausta, valvontaa ja tukea tarvitseva, suhteellisen omatoiminen. Asiakkaalla ei ole vaativia perussairauksia, rajoitteita tai käytösongelmia. Asiakas selviytyy päivittäisissä toiminnoissa muis-
tutuksella tai sanallisella ohjauksella.

Hoitopalkkio, taso 2: Asiakas tarvitsee lähes kaikessa päivittäisessä toiminnassa paljon ohjausta, hoitoa, apua ja valvontaa. Asiakkaalla on lieviä käytöksen- tai mielenterveyden ongelmia. Asiakkaalla on käytössä vaihtoehtoinen kommunikointimenetelmä (kuvat, tukiviittomat). Asiakas kuuluu palkkioluokan taso 2:een, jos hänellä on yökastelua ja/tai vaipat.

Hoitopalkkio, taso 3: Hoito vaatii erityisosaamista tai intensiivistä, päivittäistä hoitoa ja huolenpitoa. Asiakas on liikunta- ja monivammainen. Asiakas tarvitsee yöaikaista hoitoa tai seurantaa.

Kulukorvaus:

Kulukorvausta maksetaan tilapäisessä perhehoidossa, jos perhehoitaja hoitaa asiakasta omassa kodissaan. Kulukorvausta ei makseta, jos hoito tapahtuu perhehoidettavan kotona.

Matkakulut:

Tilapäiselle perhehoitajalle aiheutuvat mahdolliset kulut oman auton käytöstä maksetaan voimassa olevan verohallinnon matkustamiskustannusten korvauksen mukaisesti (esimerkiksi perhehoidettavan haku perhehoitoon). Perhehoitajan on laskutettava matkakustannukset viimeistään kahden kuukauden kuluttua matkan tekemisestä.

4.6. Pitkäaikaisen perhehoidon keskeytyksen ja päättymisen ajalta maksettavat hoitopalkkio ja kulukorvaus

Perhehoidon järjestely eri tilanteissa	Hoitopalkkio	Kulukorvaus
1. Perhehoidettava on tilapäisesti pois perhehoidosta perhehoitajasta riippumattomasta syystä (esim. sairaalahoito).	Maksetaan perhehoitajalle.	Ravintokuluja ei makseta perhehoitajalle. Asumiskulut ja muut kulut maksetaan perhehoitajalle.
2. Perhehoidettava sijoitetaan tilapäisesti toisen perhehoitajalle.	Maksetaan perhehoitajille. Tilapäiselle perhehoitajalle	Ravintokuluja ei makseta pitkäaikaiselle perhehoitajalle.

jan luo (esim. ansaittujen vapaapäivien ajaksi).	maksetaan tilapäisen perhehoidon palkkio.	Asumiskulut maksetaan pitkäaikaiselle perhehoitajalle. Tilapäinen perhehoitaja saa kulukorvauksen.
3. Toinen perhehoitaja tulee sijaiseksi perhehoitajan kotiin.	Maksetaan kummallekin perhehoitajalle. Tilapäiselle perhehoitajalle maksetaan tilapäisen perhehoidon palkkio.	Maksetaan pitkäaikaiselle perhehoitajalle.
4. Perhehoidettava sijoitetaan muualle perhehoitajan sairauden vuoksi.	Maksetaan perhehoitajalle. (noudatetaan sairausvakuutuslain säädöksiä).	Ravintokuluja ei makseta. Asumiskulut maksetaan perhehoitajalle kahdelta kuukaudelta.

4.7. Perhehoitajan sairastuminen

Perhehoitaja on oikeutettu sairastumisen vuoksi saamaan hoitopalkkion ja kulukorvauksen sairauspäivärahan omavastuuajalta (sairastumispäivä ja seuraavat yhdeksän arkipäivää). Omavastuuajan jälkeen perhehoitaja hakee sairauspäivärahaa Kelasta.

Jos tilapäinen perhehoitaja tulee vakituisen perhehoitajan sijaiseksi tämän kotiin, niin omavastuuajan jälkeen maksetaan vakituiselle perhehoitajalle vain kulukorvausta.

Sairauslomatodistus edellytetään yli kolme päivää kestävältä sairastumiselta. Sairauslomatodistus on aina toimitettava perhehoidon palkkioiden maksamista varten vammaispalveluihin. Perhehoitajan tulee ilmoittaa sairastumisesta mahdollisimman pian asiakkaan omatyöntekijälle.

4.8. Perhehoitajan loma

Vapaan kertymisjakso on tammi-joulukuu. Pitkäaikaisessa perhehoidossa vapaata kertyy 3 päivää kuukaudessa (36 kalenteripäivää vuodessa). Kuukaudessa pitää olla vähintään 14 perhehoidettavan läsnäolopäivää, jotta vapaapäiviä kertyy. Loman pitämisestä on tehtävä kirjallinen ilmoitus asiakkaan omatyöntekijälle kaksi kuukautta ennen loman alkamista. 1/3 ansaitusta lomasta tulee pitää kesäloma-aikana. Tilapäisessä perhehoidossa loma-ajan korvaus sisältyy palkkioon.

4.9. Hoitopäiväilmoitus

Hoitopäiväilmoitus on perustana hoitopalkkion ja kulukorvauksen saamiselle. Perhehoitajalta edellytetään hoitopäiväilmoituksen täyttämistä kuukausittain. Allekirjoitettu hoitopäivälista on toimitettava seuraavan kuun loppuun mennessä vammaispalveluihin.

4.10. Palkanmaksun aikataulu

Palkka maksetaan vakituisille perhehoitajille kuun viimeisenä päivänä. Tilapäisille perhehoitajille palkka maksetaan hoitajaksoa seuraavan kuun viimeisenä päivänä (mikäli hoitopäiväilmoitus on toimitettu vammaispalveluun seuraavan kuun 10. päivään mennessä).

4.11. Vakuutukset

Riihimäen kaupunki vastaa perhehoitajan lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta, joka vakuuttaa perhehoitajan työssä tapahtuvan tapaturman osalta. Muihin vakuutuksiin kaupungilla ei ole lakisääteistä veloitetta.

Perhehoitajille suositellaan laajennettua kotivakuutusta sekä vastuuvakuutuksen ottamista vahinkojen varalle. Perhehoitajan vastuulla on tarkistaa omasta vakuutusyhtiöstä, että vakuutussopimusten ehdot ovat ajan tasalla kaikilta osin (irtaimisto, omaisuus, vastuuvakuutusturva)

4.12. Koulutus ja tuki

Perhehoitajalla on mahdollisuus työnohjaukseen, koulutukseen, valmennukseen ja muuhun tukeen harkinnan mukaan. Asiakkaan omatyöntekijän tehtävänä on tukea perhehoitajaa työtehtävässään.

4.13. Perhehoitajan eläketurva

Perhehoitajan eläketurva määräytyy peruseläketurvan mukaisesti ja kertyvän eläkkeen suuruus määräytyy hoitopalkkion mukaan. Kaupunki huolehtii perhehoitajan eläkevakuutuksesta.

4.14. Hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Riihimäen kaupunki järjestää tarvittaessa perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia (Perhehoitolaki 15 a §). Päätoimisella perhehoitajalla on oikeus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen joka toinen vuosi.

5 PERHEHOIDETTAVAN ASEMA

5.1. Palvelusuunnitelma

Perhehoidettavalle laaditaan vammaispalveluissa palvelusuunnitelma, jossa kuullaan perhehoidettavan toiveet ja tarpeet sekä sovitaan perhehoidon sisällöstä. Palvelusuunnitelman laatimisesta vastaa asiakkaan omatyöntekijä. Palvelusuunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan sekä sitä päivitetään hoidettavan tarpeiden mukaisesti.

5.2. Matkat ja retket

Matkoja ja retkiä järjestettäessä perhehoidettava maksaa oman osuutensa retken kustannuksista. Perhehoidettavan lähtiessä itse kustantamalleen lomamatkalle perhehoitajan kanssa perhehoidettava(t) maksaa oman ja perhehoitajan matkustuskulut sekä oman asumisensa ja ruokansa ym. kulunsa. Perhehoitaja maksaa oman asumisensa ja ruokansa ym. kulunsa. Tällaiselta lomalta ei synny perhehoidon keskeytystä eikä pidätyksiä.

5.3. Yhteydenpito omaisiin/läheisiin

Perhehoidettavalla on oltava mahdollisuus yhteydenpitoon omaisten/läheisten kanssa. Perhehoidettavalla on itsellään oikeus määritellä kenen kanssa on yhteyksissä.

5.4. Varojen käyttö

Perhehoidettavan varat ovat hänen omaan käyttöönsä ja henkilökohtaisiin tarpeisiinsa. Käyttövaroista on perhehoitajan pidettävä kirjaa perhehoidettavan edunvalvojalle. Omaisuusluettelo on laadittava ja pidettävä ajan tasalla.

5.5. Työ-/päivätoiminta sekä opiskelu

Perhehoidettavalla on oikeus halutessaan käydä työ-/päivätoiminnassa tai opiskella.

5.6. Sairaus

Perhehoidettavan sairastuessa käytetään ensisijaisesti julkisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluja.

5.7. Osallisuus ja itsemääräämisoikeus

Perhehoidettavalla on oikeus hyvään palveluun ja kohteluun. Perhehoidettavan osallisuutta ja itsemääräämisoikeutta on tuettava ja vahvistettava. Perhehoidettavalla on oikeus tehdä muistutus ja kantelu kokemastaan huonosta kohtelusta.

Perhehoidossa ei saa käyttää rajoitustoimenpiteitä (Kehitysvammalaki 42 b §).

5.8. Kriisi- ja väkivaltatilanteet

Perhehoidossa noudatetaan tavanomaisen perhe-elämän periaatteita. Rajoittamis- ja väkivaltatilanteiden riskit hoidettavan kohdalta tulisi ennakoida. Samalla voidaan yhdessä määritellä toimintakäytännöt arkeen sekä hoidettavan tarvitsema apu ja ohjaus.

Kriisitilanteissa otetaan yhteyttä normaaleihin palveluihin (poliisi, ambulanssi). Mikäli hoidettava katoaa perhehoidossa ollessaan, tulee katoamisesta ilmoittaa välittömästi hätäkeskukseen (112). Kriisitilanteesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus asiakkaan omatyöntekijälle mahdollisimman pian.

5.9. Kuolema

Kuoleman sattuessa perhehoitajan tulee ottaa viipymättä yhteyttä omaisiin/edunvalvojaan ja asiakkaan omatyöntekijään asioiden selvittämiseksi. Edunvalvonta päättyy henkilön kuoltua.

5.10. Asiakasmaksut

Asiakkaalta peritään perhehoidosta asiakasmaksulain mukainen maksu.

Asiakasmaksulain mukaan pitkäaikaisesta perhehoidosta voidaan periä laitoshoidon mukainen maksu. Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettyssä pitkäaikaisessa perhehoidossa asiakasmaksu määräytyy Riihimäen kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan vuosittain vahvistaman ohjeen mukaan.

Kehitysvammaisten erityishuollosta perittävät perhehoidon maksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 4 §:n 2 momentin mukaan. Mikäli perhehoito on sisällytetty henkilön

erityishuolto-ohjelmaan, on erityishuolto maksutonta tietyin laissa mainituin poikkeuksin, mutta ylläpidosta voidaan periä maksu.

Erityishuoltona järjestettävästä pitkäaikaisesta perhehoidosta peritään ylläpitomaksu, joka vastaa perhehoitajalle maksettavaa kulukorvausta. Ylläpitomaksu koostuu asumisesta, ravinnosta ja muista vammasta riippumattomista kuluista, joita ovat mm. sähkö, vesi, siivoustarvikkeet, pesu- ja puhdistusaineet, wc- ja talouspaperit, vaa-tehuoltoon liittyvät tarvikkeet ja arjen matkakulut.

Perhehoidossa asuvalta ei peritä työ- ja päivätoiminnan ateriamaksuja. Perhehoidossa oleva maksaa omat terveydenhuoltomenonsa (mm. sairaalahoidon, kuntoutuksen, reseptilääkkeet, ensihoidon maksutt) itse. Mikäli hänen omat varansa eivät riitä, hän voi hakea alennusta ylläpito-/asiakasmaksuihin.

Perhehoitajan vapaan johdosta hoidettavalle ei saa tulla lisäkuluja. Perhehoitajan vapaan ajalta voidaan periä korkeintaan ylläpitomaksun suuruinen summa.

Osapäiväisestä perhehoidosta peritään ylläpitona maksu, joka vastaa perhehoitajalle maksettavaa kulukorvausta. Osapäiväisestä perhehoidosta ei peritä maksua alle 16-vuotiailta lapsilta.

Mikäli perhehoitoa järjestetään omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi, peritään asiakasmaksulain 6 b §:n mukainen maksu (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992).

Tilapäisen perhehoidon peruutus on tehtävä vähintään kahta päivää ennen sovittua ajankohtaa. Mikäli peruutus tapahtuu myöhemmin, peritään asiakkaalta asiakasmaksu. Sairastumistapauksessa yhteyttä tulee ottaa asiakkaan omatyöntekijään.

6 ASIAKIRJAHALLINTO JA TIETOJEN ANTO

Perhehoitaja huolehtii ja vastaa siitä, että perhehoidettavien asiakastiedot ovat erillään muista rekistereistä ja, että tietoja käyttävät vain ne henkilöt, jotka tarvitsevat niitä palvelujen toteuttamiseksi. Perhehoitaja noudattaa salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietosuojasta ja tietoturvasta annettuja voimassa olevia säädöksiä. Perhehoitaja noudattaa asiakastietojen säilytyksessä, hävittämisessä ja arkistoinnissa kunnallista toimintaa vastaavia säännöksiä ja ohjeita.

Asiakirjojen osalta noudatetaan lakia sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista.

Riihimäen kaupunki huolehtii asiakirjojen säilyttämisestä, hävittämisestä ja arkistoinnista. Riihimäen kaupunki toimii rekisterinpitäjänä ja perhehoidon päätyttyä asiakirjat tulee palauttaa Riihimäen kaupungin vammaispalveluihin.

Perhehoitaja on velvollinen antamaan tietoja kaikista asiakkaan perhehoitoon liittyvistä asioista vammaispalvelujen vastuushenkilöille.

7 YHTEYSTIEDOT

Riihimäen kaupungin vammaispalvelujen yhteystiedot löytyvät kaupungin kotisivuilta www.riihimaki.fi.

LIITE

Perhehoidon palkkiot ja kulukorvaukset vuonna 2020

Pitkäaikaiselle perhehoitajalle maksettava palkkio (määräytyy asiakkaan hoitoisuuden perusteella):

Maksuluokka 1	1018,51 €/kk/hoidettava
Maksuluokka 2	1232,21 €/kk/hoidettava

Kokemuksilisa edellytysten täytyessä 50 €/kk/perhehoitaja

Pitkäaikaiselle perhehoitajalle maksettava kulukorvaus määräytyy seuraavasti:

Ravintokorvaus	271,64 €/kk/hoidettava
Asuminen	242,74 €/kk/hoidettava
Muut menot	150 €/kk/hoidettava

Pitkäaikaisen perhehoidon käynnistämiskorvaus

Enintään 3006,24 € yhtä perhehoidossa olevaa henkilöä kohden

Tilapäiselle perhehoitajalle maksettava palkkio määräytyy seuraavasti:

Perhehoitajan luona	
Taso 1	77,34 €/vrk/hoidettava
Taso 2	85,07 €/vrk/hoidettava
Taso 3	92,80 €/vrk/hoidettava

Palkkio maksetaan toteutuneelta jaksolta tulo- ja lähtöpäivät mukaan lukien.

Tilapäiselle perhehoitajalle maksettava kulukorvaus määräytyy seuraavasti:

Perhehoitajan luona	31,60 €/vrk/hoidettava
Perhehoidettavan luona	ei makseta kulukorvausta

Kulukorvaus maksetaan toteutuneelta jaksolta tulo- ja lähtöpäivät mukaan lukien.

Osapäiväinen perhehoito perhehoidettavan tai perhehoitajan luona (max 10h/kerta)

Perhehoitajan luona	64,28 €/kerta
Perhehoidettavan luona	64,28€/kerta
Kulukorvaus	ei makseta kulukorvausta